

kona ze dne 15. listopadu 1867 č. 131 ř. zák. a po případě též proto, že použil řu 55 tr. zák.

Čís. 1240.

Zákon o podmíněném odkladu výkonu trestu ze dne 17. října 1919, čís. 562 sb. z. a n.

Podmíněný odklad výkonu trestu nelze obmeziti na trest na svobodě, vyloučiti jej však při trestu peněžitém.

(Rozh. ze dne 23. června 1923, Kr II 325/22.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaných do rozsudku lichevního soudu při krajském soudě v Uherském Hradišti ze dne 4. dubna 1922, jímž byli stěžovatelé uznáni vinnými přestupkem předražování dle řu 7 čís. 1 zákona ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n., vyhověl však v neveřejném zasedání odvolání obžalovaných do výroku téhož rozsudku, jímž jim nebyl povolén podmíněný odklad peněžitě pokuty a změnil napadený rozsudek ve výrok o podmíněném odkladu trestu v ten smysl, že se obžalovaným povoluje podmíněný odklad výkonu trestu se zkušební dobou 3 let nejen ohledně trestu tuhého vězení, nýbrž i ohledně trestu peněžitého a uvedl v tomto směru v

d ů v o d e c h:

Bylo vyhověti odvolání obžalovaných do výroku rozsudku, jímž se prohlašuje odsouzení za podmíněné jen pokud se týče trestu na svobodě, nikoliv však pokuty peněžitě. Nálezací soud v uvážení, že obžalovaní jsou zachovalí a že se k činu doznali, dále vzhledem k tomu, že následkem úplného uvolnění kuřiva v trafikách není již půdy pro neoprávněné obchodování a zdražování kuřiva, vyslovil naději, že obžalovaní povedou nadále řádný život a že proto výkonu trestu není potřebí, a uznal na podmíněné odsouzení ve smyslu řu 1 zák. ze dne 17. října 1919, č. 562 sb. z. a n. se zkušební dobou tří let. Podmíněný odklad trestu obmezil však první soud, aniž by to blíže odůvodnil, pouze na trest tuhého vězení, kdežto peněžitý trest vyslovil nepodmíněně. Výrok ten je právně mylným. Uznal-li napadený rozsudek, že zde jsou podmínky pro použití řu 1 zák. ze dne 17. října 1919, čís. 562 sb. z. a n., měl tohoto dobrodiní použití pro všechny tresty rozsudku. Uložení peněžitě pokuty jest dle své povahy trestem vedlejším a ježto dle řu 5 cit. zákona s odkladem trestu hlavního odloženy jsou i tresty vedlejší, musil s povoleným odkladem trestu tuhého vězení povolen býti i odklad peněžitě pokuty.

Čís. 1241.

Předražování (zákon ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n.).

I orgánové spotřebního spolku mohou se dopustiti na členech spolku jednání, trestných dle zákona o válečné lichvě.

(Rozh. ze dne 25. června 1923, Kr I 345/22.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku lichevního soudu při zemském trestním soudě v Praze ze dne 17. ledna 1922, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem dle §u 11 čís. 4 a přestupkem dle §u 7 (1) zákona ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n. — mimo jiné z těchto

důvodů:

Zmateční stížnost dovozuje, opírajíc se o důvod zmatečnosti čís. 9 a) §u 281 tr. ř., že obžalovaný jako správce konsumního družstva nemůže býti v tomto případě vůbec podmětem trestných činů lichevních, protože se v této své funkci proti členům spolku vůbec nemohl dopustiti lichvy, která předpokládá dva hospodářské podmínky s protichůdnými zájmy — (na př. obchodníka a spotřebitele) a vykořisťování stísněné situace jedné strany stranou druhou; konsumní spolky jako sdružení osob k společnému nákupu zboží a jeho rozdělení mezi členy tvoří prý se svými členy hospodářskou jednotu; členové sami jsou odběrateli a podnikateli zároveň; hospodáři pro sebe a rozdělují si přebytek dle výše nákupu a ručí za schodek svými podíly. Správce konsumu je pouhým jejich orgánem, který jich ve své funkci nikdy nemůže vykořisťovati. Stížnost není odůvodněna. Již první soud správně poukázal na to, že lichevní zákon má platnost všeobecnou, nečiní rozdíl mezi obyčejným obchodníkem a konsumním spolkem (jeho orgány). Proti poškozování se strany orgánu spolku musí býti člen konsumního spolku chráněn stejně jako jiný spotřebitel proti obyčejným obchodníkům nebo vyrábětelům. Nelze nahlédnouti, proč by členové konsumních spolků byli hůře postaveni než ostatní neorganizovaní konsumentí a proč by byli vylučováni z ochrany lichevního zákona, který má za účel zabezpečiti předměty potřeby v š e m konsumentům bez ohledu na jich poměr k prodávajícímu. Nelze porozuměti, proč by jednotliví členové spolku, kteří jsou nuceni, zaplatiti za odebrané zboží přehnaně vysoké ceny (zvýšené na př. pletichářským pokoutním nákupem správce konsumu), přispívali placením vysoké nákupní ceny, která je v každém případě poškozuje, ke zvýšení zisku nebo zmenšení ztráty ostatních členů spolku. Správně poukázal první soud na to, že účastenství jednotlivých členů spolku při nákupu zboží je velmi nerovnoměrné (nejen proto, že počet členů domácnosti jednotlivých členů je nestejný, ale i proto, že nákup vůbec není pro členy obligatorní), takže o spravedlivém vyúčtování přebytků mezi členy, o němž se zmiňuje stížnost, v tom smyslu, že by odčinilo a vyrovnalo nestejnou měrou při nevýhodných nákupech, nemůže býti řeči. Již z těchto úvah plyne, že je dobře možné a myslitelné vykořisťování členů spolku jeho orgány a že je odůvodněna ochrana, kterou lichevní zákon i v tomto směru poskytuje. Rozsudek prvního soudu, jemuž stížnost jinak žádných výtek nečiní, vykládá tedy správně zákon, vyslovuje, že i orgánové konsumního spolku jsou způsobilými subjekty trestných činů lichevních.

Čís. 1242.

Odpor proti rozsudku pro zmeškání (§ 427 tr. ř.) nemůže obžalovaný s úspěchem odůvodniti tím, že k hlavnímu přelíčení nedostavil se proto, ježto očekával vyřízení svých návrhů odročovacích.